

Tillfälliga uppehållstillstånd

Caspian Rehbinder

migro

INLEDNING

Det har inte funnits så många människor på flykt i världen som i dag sedan andra världskriget. Oroligheterna i främst Syrien skapar stora globala migrationsströmmar och gör att alla länder måste ta ett stort ansvar för att erbjuda säkerhet och skydd. Det innebär också att fler än någonsin tar sig till Sverige för att få asyl. År 2014 sökte 82 000 personer asyl i Sverige, och Migrationsverkets prognos för 2015 pekar på att runt 95 000 personer kommer ta sig till Sverige för att söka asyl år 2015.¹

Fler människor som söker och får asyl i Sverige ställer större krav på en fungerande integration. Fler invandrare måste komma i arbete, kunna hitta en bostad och lära sig språket – bli en del av samhället.

Sedan valet 2014 har integrationen seglat upp som en av de mest hett debatterade frågorna, och flera partier har lagt fram olika förslag på hur integrationen skulle kunna fungera bättre.

En del av de förslag som lagts handlar dock snarare om migration än om integration, eller får i alla fall direkt migrationspolitiska konsekvenser. Istället för att hantera hur människor som kommer till Sverige bäst kommer i arbete, lär sig språk eller tar del av kulturen så handlar flera förslag som lagts under integrationspolitisk täckmantel i själva verket om att färre människor ska komma till Sverige, att kraven ska bli hårdare eller att det ska bli lättare att utvisa dem.

Kristdemokraternas partiledare Göran Hägglund skrev i december på DN Debatt om hur integrationen kan förbättras, bland annat genom tillfälliga uppehållstillstånd och snabbare behandling av asyl från "säkra länder".² Folkpartiets partiledare Jan Björklund lade tillsammans med tre andra folkpartister förslag i samma tidning om att införa försörjningskrav för anhöriginvandring och tillfälliga uppehållstillstånd.³

Alla dessa förslag innebär förändrade regelverk för vilka som får komma till Sverige, under vilka förutsättningar och hur länge de får stanna. Det är alltså migrationspolitik och inte integrationspolitik. Alla förslag innebär också skärpningar av kraven, och skulle leda – åtminstone på marginalen – till mindre invandring.

Att minska migrationen för att lösa integrationspolitiska problem är aldrig en bra idé. Om asylrätten urholkas innebär det att människor tvingas leva kvar i krigets Syrien. Det är inte en proportionerlig respons på hög arbetslöshet

1 Migrationsverket (2014).

2 Hägglund (2014).

3 Björklund m.fl. (2015).

bland invandrare. Innan man föreslår minskad invandring för att lösa integrationsproblem bör man dessutom ha i åtanke att migration är det överlägset bästa sättet att minska den globala fattigdomen.⁴

Den här rapporten kommer inte gå igenom alla integrationspolitiska förslag som lagts av olika partier och inte heller föreslå nya.⁵ Den här rapporten kommer istället gå igenom vad tillfälliga uppehållstillstånd får för effekter på migrationen och integrationen. Förhoppningsvis kan den bidra till att integrationsdebatten handlar mindre om migration, hur många som får komma hit och hur länge de får stanna, och istället mer om hur fler kan bli en del av samhället.

Jag vill rikta ett stort tack till Louise Dane, Johanna Jönsson och Rola Brentlin för värdefulla synpunkter på rapporten.

4 Segerfeldt (2014a).

5 Migro har lagt förslag för att förbättra integrationen och minska kostnaderna tidigare. Se Segerfeldt (2013), Segerfeldt (2014b) och Rehbinder (2014). För en kritik av Kristdemokraternas integrationsförslag kan även Voronov (2015) rekommenderas.

TILLFÄLLIGA UPPEHÅLLSTILLSTÅND I SVERIGE

Sedan 1984 tillämpar Sverige principen att bevilja permanent uppehållstillstånd direkt, utan att först ge ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Propositionen som lade grunden till detta konstaterade att beviljande av tidsbegränsade uppehållstillstånd "utgör ett slöseri med tillgängliga resurser". Kommittén som hade utrett frågan menade att "betydande rationaliseringsvinster [skulle] kunna göras" och att det vore slöseri att pröva alla uppehållstillstånd två gånger bara för att identifiera en mycket liten minoritet som inte borde få permanent uppehållstillstånd efter att den tidsbegränsade perioden gått ut.⁶ När den nu gällande utlänningslagen kom till gjordes samma ställningstagande, som gäller även i dag.⁷ Men det har gjorts undantag från den här principen.

Vid Jugoslaviens sammanbrott ökade mängden flyktingar i Europa enormt kraftigt. År 1992 kom fler asylsökande än något år hittills i Sverige.⁸ År 1994 beslutades att utvisa över 5 000 bosnienkroatiska flyktingar från Sverige till Kroatien. Reaktionerna på detta var negativa från både den allmänna opinionen och från olika organisationer. Samtidigt som fler och starkare röster höjdes mot regeringens behandling av bosnienkroaterna förvärrades det säkerhetspolitiska läget i Kroatien. Dessa två faktorer gjorde att regeringen i maj 1995 utfärdade tillfälligt uppehållstillstånd på sex månader till gruppen. Det var första gången en så stor grupp flyktingar fick tillfälligt uppehållstillstånd i Sveriges historia.⁹

Sedan dess har andelen tillfälliga respektive permanenta uppehållstillstånd varierat. I september 2013 beslutade Migrationsverket att alla syrier som kom till Sverige skulle få permanent uppehållstillstånd.¹⁰ Förändringen bestod i praktiken av att alla från Syrien skulle bedömas ha skyddsbehov. Permanenta uppehållstillstånd var redan – och är fortfarande – det vanligaste för flyktingar eller andra med någon form av skyddsbehov. Migrationsverket skriver själva:

Oavsett om en person får statusförklaring som flykting, alternativt skyddsbehövande, övrig skyddsbehövande eller beviljas uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter är det vanligast att uppehållstillståndet är utan tidsbegränsning – ett så kallat permanent uppehållstillstånd (PUT). I undantagsfall kan giltighetstiden begränsas men tillståndet är aldrig kortare än ett år.¹¹

6 Prop. 1983/84:144, s. 86.

7 Prop. 2004/05:170, s. 196.

8 År 1992 sökte 84 000 personer asyl. 2015 förväntas dock slå rekordet.

9 Slavnić (1998), s. 42.

10 SVT (2014).

11 Migrationsverket (migrationsverket.se), läst 1 februari 2015.

När uppehållstillstånd tidsbegränsas ger det inte rätt till familjeåterförening.¹² För anhöriginvandring finns i vissa försörjningskrav som innebär att man för att anhöriginvandringen ska beviljas måste tjäna tillräckligt mycket pengar och bo tillräckligt stort. Försörjningskravet har dock många undantag, så de flesta omfattas inte av det. Det omfattar inte den som är medborgare i Sverige eller EU, har permanent uppehållstillstånd och bott i Sverige i minst fyra, är barn under 18 år, fått uppehållstillstånd som flykting, alternativt skyddsbehövande eller kvotflykting eller har särskilda skäl, till exempel sjukdom eller annan nedsättning av arbetsförmågan.¹³

AKTUELLA FÖRSLAG

Både Folkpartiet och Kristdemokraterna har presenterat förslaget att uppehållstillstånden vid asyl inte som standard ska vara permanenta utan tidsbegränsade. De två förslagen skiljer sig i små detaljer men är i grunden mycket lika varandra.

Kristdemokraterna lanserade sitt förslag i en debattartikel av Göran Hägglund på DN Debatt, den 18 december 2014. Hägglund skriver att den som beviljas asyl som huvudregel ska få ett treårigt tidsbegränsat uppehållstillstånd istället för ett permanent. Efter tre år ska man pröva skyddsbehovet igen, och om det kvarstår ska det tillfälliga uppehållstillståndet omvandlas till ett permanent. Hägglund vill också att den som etablerat sig på arbetsmarknaden ska få permanent uppehållstillstånd även om skyddsbehov inte finns, och motiverar: "Förslaget stärker incitamenten till etablering eftersom eget arbete säkrar rätten att stanna i Sverige."¹⁴

Det skulle också kunna innebära att färre personer sökte sig till Sverige. Minskad invandring till Sverige är någonting Hägglund lyfter som en positiv effekt av förslaget:

Förslaget kan också påverka hur många som söker asyl just i vårt land. Att Sverige i dag, till skillnad från andra EU-länder, som huvudregel ger permanenta uppehållstillstånd kan göra att fler söker asyl här i stället för i andra EU-länder. En jämnare fördelning kan minska Sveriges kostnader och underlätta etableringen för de som kommer hit.

Det är inte troligt att effekten skulle bli stor. Oavsett om uppehållstillståndet är permanent eller tillfälligt lär de asylsökande titta på faktorer som huruvida de har kontakter i landet, hur rättssäker asylprövningen är, om man får återförenas med sina anhöriga, hur långa handläggningstiderna är, hur man tas emot av både system och människor i landet. Ur alla dessa perspektiv är

12 Röda Korset (2013).

13 Migrationsverket (migrationsverket.se), läst 1 februari 2015.

14 Hägglund (2014).

Sverige ett av de bästa länderna i Europa. Som Migrationsverkets generaldirektör Anders Danielsson konstaterar i Ekots lördagsintervju på frågan om varför flyktingar vill ta sig till Sverige:

Jag tror inte det har så mycket med permanenta uppehållstillstånd att göra. Jag tror att det rätt och slätt handlar om att Sverige är ett bra land. UNHCR har efter en tvåårig utvärdering sagt att Sverige är det bästa asyllandet i världen. Vi har den bästa asylprövningen. Vi har ett bra mottagningssystem. [...] Är det inte någonting vi ska vara stolta över, att Sverige är ett så bra land att de som flyr väljer att fly till Sverige?¹⁵

Slutligen konstaterar Hägglund att tillfälliga uppehållstillstånd inte ska inskränka rätten till familjeåterförening för make eller maka samt barn under 18 år. Den som vill återförenas med till exempel en partner man inte är gift med eller en förälder skulle däremot behöva vänta i tre år på permanent uppehållstillstånd.

Folkpartiets förslag lanserades i en debattartikel av Jan Björklund, Gulan Avci, Roger Haddad och Robert Hannah den 28 januari 2015. De menar att det behövs en arbetslinje vid beslut om uppehållstillstånd, och skriver: "För att ytterligare stärka arbetslinjen i integrationspolitiken föreslår vi att det provas att införa ett jobb-incitament även i uppehållstillståndet." Även detta förslag innebär alltså ett treårigt tillfälligt uppehållstillstånd som grundregel, och att permanent uppehållstillstånd ska ges om skyddsbehov finns kvar efter tre år.

Till detta lägger Folkpartiet att det tidsbegränsade uppehållstillståndet ska kunna bli permanent tidigare än inom tre år om personen kan försörja sig själv. Slutligen skriver Folkpartiet att för familjer med barn under 18 år samt för konventionsflyktingar ska dagens regler gälla.

EFFEKTER AV TILLFÄLLIGA UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Internationell migration är oftast tänkt att vara tillfällig. De flesta vill inte flytta hemifrån permanent. Det gäller både arbetskraftsmigration som är frivillig till sin natur, men även flyktingmigration som tvärtom är ofrivillig. Ett flertal studier visar också att de flesta som lämnar sitt hemland har som avsikt att flytta tillbaka och ofta sker det också.¹⁶ Men för många blir det aldrig verklighet, av flera skäl. Många konflikter är utdragna, och när en konflikt tar slut lämnas ursprungslandet ofta illa sargat, fattigt och styrt av en odemokratisk regim.¹⁷

Att ge människor tillfälliga skydd snarare än att omfamna dem som nya medlemmar i en samhällsgemenskap är ingen ny idé. I olika former har tillfälliga uppehållstillstånd funnits under mycket lång tid. Men det utbredda bruket har kommit först på senare tid, främst i samband med Jugoslaviens sammanbrott. Martin Klinthäll, docent i ekonomisk historia, konstaterar:

Flyktingkatastrofen som följde på kriget i forna Jugoslavien ställde de nationella systemen för invandringspolitik inför en svår utmaning. Samtidigt som asyltagstiftningen inte tillerkände krigsflyktingarna formell flyktingstatus, betraktades den humanitära situationen som så pass allvarlig att man inte kunde sända dem tillbaka till det krigshärjade området. De europeiska staterna svarade med att ge flyktingarna olika former av temporär flyktingstatus och i princip samtliga EU:s medlemsstater tog del i flyktingmottagandet.¹⁸

Som vi sett ovan var detta fallet även i Sverige. Klinthäll fortsätter:

Denna strategi erbjöd för vissa stater en välkommen möjlighet till delat ansvar och i förlängningen en harmonisering av flyktingpolitiken, men framförallt innebar den en smidig politisk lösning. För det första kunde man kringgå den normala asylproceduren och därmed undvika att lägga ytterligare tryck på mottagningssystemet. För det andra kunde man tillmötesgå både den människorättsinriktade och den invandrings-skeptiska folkopinionen genom att garantera flyktingarna skyddsstatus men samtidigt betona dess temporära natur. För det tredje ansåg man att repatriering av dessa flyktingar skulle bli enklare i och med att de saknade permanent uppehållstillstånd.¹⁹

Den fördel som finns med tillfälligt skydd består i att det politiska åtagandet

16 För arbetskraftsmigration är andelen som återvänder över 50 procent, och enligt vissa studier så hög som 80 procent. Klinthäll (2006).

17 Klinthäll (2008a), s. 2.

18 Klintkäll (2008a), s. 7.

19 Klinthäll (2008a), s. 8.

blir eller upplevs som mindre. Mottagarstaten erkänner en humanitär förpliktelse att erbjuda en plats i säkerhet, men förbinder sig inte till någonting mer långsiktigt. Eftersom det kräver mindre av staten kan tillfälligt skydd utgöra en bättre grund för att snabbt öka ett lands åtagande.²⁰

Tillfälliga uppehållstillstånd är alltså inte bättre än permanenta för migranten, för integrationen eller för mottagarstaten. Fördelen är helt enkelt att den politiska möjligheten att ta emot större skyddsbehövande grupper stärks.

Nackdelarna består av de reella effekterna av politiken. Beroende på om invandringen är tillfällig eller permanent kommer personer ha olika incitament för att lära sig språk, utbilda sig, skaffa ett långsiktigt boende och etablera sig på arbetsmarknaden. Man skulle kunna säga att permanent uppehållstillstånd höjer den förväntade avkastningen av investeringar i humankapital.

Flyktingar som bara får tillfälligt uppehållstillstånd befinner sig i en mycket osäker situation. De har inte möjlighet att planera sitt liv långsiktigt, och har därför både svaga förutsättningar och incitament till framgångsrik integration i mottagarlandet. Problemen är inte heller begränsade till endast tiden med tillfälligt uppehållstillstånd, utan det tillfälliga uppehållstillståndet kan ge permanenta skadeverkningar på integrationsprocessen. Klinthäll skriver:

Även om det temporära uppehållstillståndet omvandlas till permanent tillstånd efter några år, som fallet var med flyktingar från det forna Jugoslavien, finns risken att osäkerheten under de inledande åren har bestående negativa effekter på integrationsprocessen i mottagarlandet.²¹

Orsaken till detta handlar om humankapital. Ens kunskaper och förmågor kallas ofta humankapital. Tillfälliga uppehållstillstånd orsakar vad man kallar humankapitaldepreciering, alltså att ens kunskaper och förmågor minskar i värde när de inte kommer till användning.²²

Står man utanför arbetsmarknaden i tre år kommer man inte vara lika väl anpassad till arbetslivet efter som innan uppehållet. Om tiden utanför arbetsmarknaden präglas av utdragna rättsliga förhandlingar, psykisk ohälsa och oro för familj som är kvar i krig kommer effekten bli ännu starkare. Den som vet att hen bara är i ett land på nåder och med betydande sannolikhet kan kastas ut har naturligtvis mycket mindre incitament att lära sig landets språk, seder och kultur.

Röda Korsets sakkunniga Alexandra Segenstedt och Ida Holmgren konstaterar också att tillfälliga uppehållstillstånd skadar integrationen genom att försämra

20 Klinthäll (2008a), s. 8.

21 Klinthäll (2008a), s. 12.

22 Klinthäll (2008b), s. 51.

tryggheten. Trygghet är fundamentalt för att främja en integrationsprocess. Att inte vara säker på att få stanna skapar oro, vilket i sin tur förvärrar psykisk ohälsa och försvårar för integration. Ännu starkare blir effekten om personen har familj som hen inte får återförenas med.²³

Som regel har personer med tillfälligt uppehållstillstånd inte rätt att ta hit anhöriga. I Folkpartiets förslag ingår undantaget att konventionsflyktingar även fortsatt ska få rätt till anhöriginvandring. Konventionsflyktingar är dock bara en liten del av de som kommer till Sverige. Dubbelt så många kommer som skyddsbehövande eller med synnerligen ömmande omständigheter.²⁴ Det innebär att en stor del av de skyddsbehövande inte skulle ha rätt till återförening.

Majoriteten av de som kommer från t.ex. Syrien är inte konventionsflyktingar utan skyddsbehövande, och skulle alltså i Folkpartiets förslag inte få återförenas med familjemedlemmar. Detta trots att familjemedlemmarna i nästan alla fall också har skyddsbehov. Att inskränka den här möjligheten skulle göra att en av de få möjligheter som finns att ta sig till Sverige på lagligt vis inskränks ytterligare.²⁵ Segenstedt och Holmgren konstaterar:

De som väntar på att få återförenas är många gånger människor, som precis som sina anhöriga i Sverige, har ett skyddsbehov. Många av dem är redan på flykt med hopp om att få återse sina nära. Ofta är det samma människor som utan möjlighet till familjeåterförening skulle tvingas sätta sig i livsfarliga båtar för att ta sig över Medelhavet i jakt på säkerhet och för möjligheten att få leva tillsammans med sin familj.²⁶

I en tidigare artikel konstaterar Klinthäll att invandrare som marginaliserats på arbetsmarknaden har lägre sannolikhet att återvända till sitt hemland. Inte ens om man tycker att det är dåligt att invandrare stannar i landet är tillfälliga uppehållstillstånd bra:

Skyddslösningar som bygger på temporära uppehållstillstånd motverkar ekonomisk integration av invandrare och därför finns det en risk att

23 Segenstedt & Holmgren (2015).

24 Konventionsflyktingar är de som får skydd genom 4 kap. 1 § i Utlänningslagen (2005:716). Övriga skyddsbehövande faller under 4 kap. 2 § samt 4 kap. 2 §. År 2014 fick 11 341 personer uppehållstillstånd som konventionsflyktingar, medan 19 900 fick uppehållstillstånd som skyddsbehövande, 1 685 på grund av synnerligen ömmande omständigheter (5 kap. 6 § UtlL) och 1 971 som kvotflyktingar. Migrationsverkets statistik under rubriken "Beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter, första och andra instans (beslut av Migrationsverket och Migrationsdomstolarna). Förstagångstillstånd. 2014".

25 Det är som bekant omöjligt att lagligt ta sig från Syrien till Sverige. Eftersom visum inte beviljas om man misstänks stanna kvar i landet man kommer till (till exempel om man beviljas asyl) och alla som vill resa från till exempel Syrien misstänks söka asyl får de inte visum, och kan därför inte resa lagligt.

26 Segenstedt & Holmgren (2015).

dessa lösningar inte bara är ineffektiva, utan till och med leder till mindre återvandring bland flyktingar. Skyddsåtgärder som innefattar permanent uppehållstillstånd, å andra sidan, tillåter invandrare ett effektivt ekonomiskt beteende. Invandrare i ett system som bygger på permanenta uppehållstillstånd har bättre förutsättningar för ekonomisk integration såväl som för återvandring vilket kan ge fördelar för samtliga parter: ursprungslandet, mottagarlandet samt, inte minst, den enskilde flyktingen.²⁷

En aspekt som man inte heller bör bortse från är det ökade trycket på Migrationsverket. Ökade oroligheter i världen har ställt myndigheten inför en stor arbetsbelastning.²⁸ Att införa treåriga uppehållstillstånd istället för permanenta skulle innebära att varje person som kommer till Sverige kommer ta dubbelt så mycket utredande och handläggande resurser i anspråk. Migrationsverkets presschef Fredrik Bengtsson kommenterade med anledning av Högglunds artikel:

När det tillfälliga uppehållstillståndet går ut måste man göra en ny bedömning där man måste titta på ärendet utifrån läget i hemlandet just där och då, och den individuella hotbilden. Det måste göras på samtliga ärenden och det skulle innebära ett merarbete.²⁹

Bengtsson konstaterar vidare att det oftast bara skulle ge merarbete utan förändrade resultat, och hänvisar till somaliska asylsökande som i början av 2000-talet fick tillfälliga uppehållstillstånd. Det gjorde att de efter tre år behövde genomgå samma rättsliga prövning igen för att då få permanenta uppehållstillstånd.³⁰

De flesta asylsökande i dag kommer från länder med långvariga konflikter som inte uppvisar tecken på att minska – Syrien, Eritrea, Afghanistan och Somalia.³¹ Om de istället för permanenta uppehållstillstånd skulle få tillfälliga skulle Migrationsverket få pröva alla flyktingar igen efter tre år, för att sannolikt ge dem permanent uppehållstillstånd. Dubbelt arbete för myndigheten, tre år av sämre integration och samma utfall på slutet. Det är också dokumenterat att asylprocessen kan skapa apatisymptom, vilket är ytterligare ett skäl att undvika många, långa och utdragna prövningar.³²

27 Klinthäll (2008a), s. 13.

28 En kritisk beskrivning av effekten på Migrationsverket ges av Arpi (2014), som svaras av Danielsson (2014). Oavsett vilken beskrivning som är riktig är det tveklöst så att myndighetens belastning ökat, vilket medför större administrativa kostnader.

29 Salö (2014).

30 Stiernstedt m.fl. (2014).

31 Beviljade asylärenden 2014 var från Syrien 16 386, Eritrea 5 256, Afghanistan 1 498 och Somalia 1 161. Migrationsverkets statistik.

32 Joelsson & Dahlin (2005), s. 3646.

AVSLUTNING

Tillfälliga uppehållstillstånd har ett antal tydliga nackdelar. Det skadar arbetsmarknadsetableringen genom försämrat humankapital och sämre incitament att planera långsiktigt. Det hindrar anhöriginvandring för de flesta som flyr och skapar därmed större oro och psykisk ohälsa. Det tvingar Migrationsverket att genomföra dubbelt så många prövningar och ökar därmed kraftigt resurserna som måste läggas på myndigheten. Det är svårt att se några som helst positiva integrationseffekter.

Fördelen som finns med tillfälliga uppehållstillstånd är att de kan vara politiskt lättare att genomföra. Tillfälliga uppehållstillstånd är naturligtvis bättre än inga alls. Men den fördelen saknas när permanenta uppehållstillstånd redan är normen, som i Sverige.

Ändå har två partier föreslagit detta som en del i integrationspolitiken. På frågan vilken forskning Folkpartiet lutar sig mot svarar riksdagskansliet helt enkelt att "Det är rimligt att tro att drivkraften att söka arbete ökar med vårt förslag". Varför det är rimligt framgår inte.³³ En inte allt för vågad gissning är att partierna vägletts av kortsiktiga opinionsvinster snarare än en reell vilja att förbättra integrationen. Alternativet är att de verkligen vill förbättra integrationen men saknar kunskap.

Förslagen skulle minska anhöriginvandringen. Kristdemokraterna lyfter själva det som en positiv effekt, medan Folkpartiet menar att det inte är syftet. Oavsett om det är medvetet eller inte har förslaget två mycket olyckliga effekter, även bortsett från att det är direkt skadligt ur ett integrationsperspektiv.

För det första innebär det att Kristdemokraterna och i ännu högre grad Folkpartiet stryker invandringen bakvägen. Istället för att säga att de vill begränsa invandringen lägger partierna förslag som får samma effekt men utan att få det att låta så. Naturligtvis är de största förlorarna alla de personer som inte får komma till Sverige utan tvingas stanna i krig, förtryck och splittrade familjer. Men det är också en förlust för det politiska samtalet när partier inte vill stå bakom eller ta ansvar för de effekter deras politik får.

För det andra innebär det en sammanblandning mellan migration och integration. Behovet av kraftiga integrationsreformer är stort (och Migro har presenterat ett flertal förslag för bättre integration tidigare).³⁴ Invandrare har för låg sysselsättning, för hög arbetslöshet, för lite vidareutbildning, för svårt att få bostad. Det finns enormt mycket som behöver göras för att komma åt det. Men att begränsa invandringen är inte en integrationspolitisk reform.

33 Mailkonversation. Jag har även försökt nå Kristdemokraterna, utan framgång.

34 För Migros förslag, se Segerfeldt (2013), Segerfeldt (2014b) och Rehbinder (2014).

När förslag som dessa presenteras som ett sätt att förbättra integrationen stärker det bara den falska uppfattningen att migration i sig är ett hot mot integrationen.³⁵

35 Det enda borgerliga parti vars integrationspolitik inte delvis har handlat om att begränsa migrationen är Centerpartiet, vilket förtjänar beröm. Se Centerpartiet (2015), Löf & Jönsson (2015).

REFERENSER

- Björklund, Jan; Avci, Gulan; Haddad, Roger & Hannah, Robert (2015). "Effektivare integration med försörjnings- och språkkrav", *Dagens Nyheter*, 28 januari.
- Centerpartiet (2015). *Närodlad integration – bättre flyktingmottagande i hela landet*.
- Hägglund, Göran (2014). "Så kan vi minska kostnaden för flyktingmottagandet", *Dagens Nyheter*, 18 december.
- Joelsson, Lars & Dahlin, Karin (2005). "Asylprocess grogrund för apatiska barn", *Klinik och vetenskap*, 2005:48.
- Klinthäll, Martin (2006). *Immigration, Integration and Return Migration*. United Nations: International Symposium on International Migration and Development.
- Klinthäll, Martin (2008a). *Flyktingskap och återvandring: Exilen som temporärt tillstånd*. Lunds universitet.
- Klinthäll, Martin (2008b). "Tillfällig asyl skapar marginalisering", *I&M: Invandrare och minoriteter*, 2008:2.
- Larsson, Mats J. (2014). "M vill skärpa anhöriginvandring", *Dagens Nyheter*, 19 november.
- Lööf, Annie & Jönsson, Johanna (2015). "Så får flyktingarna ett bättre mottagande". *Svenska Dagbladet*, 31 januari.
- Migrationsverket (2013). *Rättsligt ställningstagande angående säkerhetssituationen i Syrien*, RCI 14/2013, 2 september.
- Migrationsverket (2014). *Verksamhets- och kostnadsprognos*, november.
- Prop. 1983/84:144. *Om invandrings- och flyktingpolitiken*.
- Prop. 2004/05:170. *Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden*.
- Prop 2013/14:248. *Genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet*.
- Rehbinder, Caspian [red.] (2014). *Ett öppnare Sverige*. Migro.
- Röda Korset (2013). *Permanent uppehållstillstånd för syrier ger ökad möjlighet till etablering*, pressmeddelande, 3 september.
- Salö, Freja (2014). "KD:s förslag ger mer arbete för Migrationsverket", *SVT*

Nyheter, 19 december.

Segenstedt, Alexandra & Holmgren, Ida (2015). "Det blir inte lättare att hitta arbete för att ens familj är kvar i kriget", *Röda Korsets blogg*, 2 februari.

Segefeldt, Fredrik (2013). *En arbetsmarknad för alla*. Migro.

Segefeldt, Fredrik (2014a). *Migration och utveckling: att resa sig ur fattigdom*. Hydra förlag.

Segefeldt, Fredrik (2014b). *Volymfrågans revansch*. Migro.

Slavnić, Zoran (1998). "I temporalitetens skugga: om bosnienkroatiska flyktingar med temporärt uppehållstillstånd i Sverige", *Dansk sociologi* 1998:1.

Stiernstedt, Jenny; Örwall Lovén, Andreas; Ekström, Johanna & Delling, Hannes (2014). "KD:s förslag skulle fördubbla arbetet för oss", *Svenska Dagbladet*, 18 december.

Sveriges Radio (2014). *Ekots lördagsintervju*, 15 november.

SVT (2014). "Syrier får permanent uppehållstillstånd", *SVT Nyheter*, 3 september 2014.

Voronov, Alex (2015). "Sluta gulla med Hägglund", *Eskilstuna-Kuriren*, 24 januari.

Vrečer, Natalija (2000). "Human Costs of Temporary Refugee Protection: The Case of Slovenia", i Adrienne Rubeli and Nina Vucenik [red.], *A Captured Moment in Time: IWM Junior Visiting Fellows Conferences*, vol. 10.

